

К. е. н. Бержанір І. А.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (Україна)

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасна економічна ситуація, що характеризується коливанням економічної активності, кризою у реальній економіці та фінансовій системі України, істотно вплинули на діяльність суб'єктів господарювання, продемонструвавши їх слабкі сторони, неготовність, надзвичайно низьку гнучкість та адаптаційні можливості для подолання існуючих труднощів. Як наслідок багато з них опинилися на межі банкрутства і вимушені вирішувати проблему забезпечення спроможності подальшого функціонування.

Фінансову стійкість підприємств українські вчені вивчають здебільшого в контексті загроз банкрутства підприємства. Більшість досліджень присвячено пошуку внутрішніх резервів забезпечення фінансової стійкості підприємства. Недостатньо дослідженими можна вважати проблеми впливу зовнішнього середовища на формування фінансової стійкості суб'єктів господарювання та взаємозалежні проблеми пов'язані з фінансовою стабілізацією макро- і мікроекономіки.

Економічна література не містить єдиного підходу до визначення категорії «фінансова стійкість підприємства». Найбільш узагальненим та точним, на нашу думку, є «визначення фінансової стійкості як такого стану власного капіталу підприємства, який забезпечує йому платоспроможність за зобов'язаннями, фінансову незалежність та гарантує стабільну прибутковість в довгостроковій перспективі» [1].

Фінансова стійкість підприємства, відбиває спроможність забезпечувати його поточне функціонування та інвестиційний і інноваційний розвиток за рахунок використання власного і залученого капіталу шляхом збільшення власних фінансових ресурсів.

Вченими-економістами визначено, що «за рівнем покриття різних видів джерел суми запасів і витрат розрізняють такі види фінансової стійкості підприємства:

- абсолютна стійкість фінансового стану, коли власні джерела формування оборотних активів покривають запаси і витрати;
- нормальний стійкий фінансовий стан, коли запаси і витрати покриваються сумою власних джерел формування оборотних активів і довгостроковими позиченими джерелами;
- нестійкий фінансовий стан, коли запаси і витрати покриваються сумою власних джерел формування оборотних активів, довгострокових позикових джерел, короткострокових кредитів і позик;
- кризовий фінансовий стан, коли запаси і витрати не покриваються всіма видами можливих джерел їх забезпечення, підприємство перебуває на межі банкрутства» [2].

Фінансова стійкість підприємства визначається багатьма чинниками, які класифікують в залежності від рівня виникнення та ступеня значущості з метою управління окремими з них, посилення або послаблення впливу на фінансову стійкість підприємства.

На підставі економічного аналізу діяльності аграрних підприємств встановлено, що «основними напрямками зміцнення фінансової стійкості є:

- оптимізація структури капіталу підприємства – цей напрям полягає у визначенні оптимального співвідношення власного та позикового капіталу підприємства, адже формування оптимальної структури капіталу для фінансування необхідного обсягу затрат та забезпечення бажаного рівня доходів є одним із найважливіших завдань, що вирішуються в процесі фінансового управління підприємством;
- підвищення ефективності використання активів – має позитивне значення як для окремих суб'єктів господарювання, так і для народного господарства в цілому. Рациональна організація оборотних і необоротних активів здійснює

неабиякий вплив на результативність і ефективність роботи підприємства, його фінансову стійкість;

– використання фінансового планування – щоб забезпечити ритмічну й ефективну роботу підприємства, потрібне вміле управління виробничими фондами і джерелами їх формування. Цьому сприяють: розроблення бізнес-плану, фінансового плану; контроль і аналіз виконання бізнес-плану, зокрема фінансового плану; вживання конкретних заходів щодо фінансово-господарської стабілізації» [3].

Найважливішим фактором, який впливає на зміцнення фінансової стійкості підприємств, є формування необхідних обсягів його реальних власних фінансових ресурсів. Фінансової стабілізації можна досягти лише у разі створення сприятливих умов для забезпечення збільшення прибутковості виробництва за умови сталих темпів зростання реальних власних коштів підприємства, а отже, здатністю забезпечувати більш високі рівні фінансової стійкості.

Отже, за сучасних умов фінансова стійкість підприємства є одним з важливих чинників, що забезпечують його стабільну та ефективну роботу, оскільки за достатнього рівня фінансової стійкості і платоспроможності підприємства мають певні переваги порівняно з іншими суб'єктами господарювання, перш за все, при залученні кредитних коштів, отриманні інвестиційних ресурсів, встановлені взаємовідносин із постачальниками, підборі висококваліфікованих працівників.

Список використаних джерел:

1. Гапак Н. М. Особливості визначення фінансової стійкості підприємства / Н. М. Гапак, С. А. Каштан // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2014. – Вип. 1. – С. 191–196.
2. Шмельова В. В. Пріоритетні заходи з підвищення фінансової стійкості підприємств / В. В. Шмельова // Агросвіт. – 2016. – № 6. – С. 38–44.
3. Лисевич С.Г. Управління фінансовою стійкістю підприємств та фактори, що впливають на неї / С. Г. Лисевич, В. К. Веліканова // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2013. – Вип. 1 (6). – Том 2. – С. 211–215.